

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1432

Vragen van de leden **Moorman, Abdi** en **Tseggai** (allen GroenLinks-PvdA) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *de financiële envelop voor onderwijs* (ingezonden 4 maart 2026).

Antwoord van Minister **Letschert** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) en de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ontvangen 26 maart 2026).

Vraag 1

Erkent u dat de verdeling van de envelop voor onderwijs al klaar is, zoals valt te lezen in de beslisnota horende bij de beantwoording van de feitelijke vragen over het coalitieakkoord «Aan de slag», maar dat deze van de Minister van Financiën niet mag worden gedeeld met de Kamer? Zo ja, waarom mag deze informatie niet met de Kamer worden gedeeld? Kunt u deze verdeling alsnog aan de Kamer doen toekomen?¹

Antwoord 1

Bureau Kabinetsformatie heeft op 30 januari 2026 de verdeling van de investeringen op het terrein van OCW gedeeld met de Ministeries van OCW en Financiën. In de beantwoording van de feitelijke vragen over het coalitieakkoord is toegezegd dat wij uw Kamer nog verder informeren over deze verdeling, omdat de precieze invulling van deze envelop nog extra uitwerking vereist. Er wordt onder andere nog gekeken naar de uitvoerbaarheid, de randvoorwaarden, de kosten van de uitvoering van de maatregelen die niet in de budgettaire tabel staan, de doelmatigheid, de verdeling tussen sectoren en instrumenten en de financiële doorrekening. Daarmee kan het uiteindelijke voorstel zoals wij dat aan uw Kamer zullen sturen met onze beleidsbrief afwijken van de tabel zoals die door Bureau Kabinetsformatie is verstrekt. Deze beleidsbrief bevat informatie van het kabinet over de uitwerking van de plannen uit het coalitieakkoord, de brief ontvangt uw Kamer in april. De tabel zoals deze is opgesteld door Bureau Kabinetsformatie is hieronder toegevoegd. Deze tabel is in lijn met de ambities van het coalitieakkoord. Het gaat hier deels om het een-op-een volledig terugdraaien van de bezuinigingen van kabinet Schoof. Daarbij is het mogelijk dat sommige teruggedraaide

¹ Kamerstuk 36 848, nr. 55.

bezuinigingen terugkeren in een nieuwe vorm met een ander instrument. Daarnaast gaat het om nieuwe investeringen op de OCW-begroting voor het onderwijs, wetenschap en media.

Onderwijs

Maatregel (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030	Structureel
Terugdraaien bezuiniging beperken school en omgeving	120.615	120.615	120.615	120.615	120.615
Herstellen en hervormen brede bruglassubsidie	57.686	57.686	57.686	57.686	57.686
Terugdraaien SPUK-korting (oa GOAB en VSV/RMC)	85.296	85.296	85.296	85.296	85.296
Doorzetten regionaal investeringsfonds mbo	14.600	34.609	33.667	28.526	28.526
Meer tijd voor schoolontwikkeling op teamniveau	350.000	350.000	350.000	350.000	350.000
Verhogen uitwonende basisbeurs met 110 mln.		5.000	25.000	45.000	110.000
Maximeren rente studiefinanciering op 2,5%					40.000
Bevordering zij-instroom	79.324	88.074	88.074	88.074	88.074
Beter en regelmatig inspectietoezicht		5.000	11.000	21.000	30.000
Intensivering Fonds onderzoek en wetenschap via bestaand instrumentarium (sectorplannen, praktijkgericht onderzoek, onderzoeksinfrastructuur en Europese samenwerking)	224.479	332.720	370.662	447.803	433.803
Taakstellende intensivering lumpsum internationalisering (verhoging bedrag per student)	68.000	121.000	158.000	156.000	156.000
Totaal	1.000.000	1.200.000	1.300.000	1.400.000	1.500.000
Media					
Terugdraaien verlaging rijksmediabijdrage landelijke publieke omroep	45	45	45	45	45
Versterking van persveiligheid en -vrijheid	5	5	5	5	5
Totaal	50	50	50	50	50

Vraag 2

Klopt het dat het geld dat naar Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) gaat in de jaren 2027, 2028, 2029 en 2030 de bezuinigingen van kabinet Schoof niet dekken? Klopt het dat er de facto dan alsnog bezuinigd wordt op de begroting van OCW gezien er sprake is van een netto-krimp? Klopt het dat de uitspraak «we gaan investeren in onderwijs» van het lid Paternotte dan feitelijk onjuist is?^{2, 3, 4}

Antwoord 2

Een deel van de bezuinigingen van kabinet Schoof is eerder teruggedraaid met de amendementen Bontenbal c.s.⁵ en Eerdmans c.s.⁶ Zoals in de tabel met de verdeling van de envelop bij vraag 1 te lezen is, heeft kabinet Jetten ervoor gekozen om naast het terugdraaien van een deel van de bezuinigingen ook nieuwe investeringen te doen. In totaal wordt structureel € 1,55 miljard geïnvesteerd door kabinet Jetten op de OCW-begroting. In onderstaande tabel is te zien dat het positieve saldo van intensiveringen en extensiveringen van kabinet Jetten groter is dan het negatieve saldo op de OCW-begroting van kabinet Schoof. Dat geldt voor de jaren 2027 t/m 2030 en structureel. De reeksen van kabinet Schoof zijn de nettoreeksen na de verwerking van de eerdergenoemde amendementen Bontenbal c.s. en Eerdmans c.s. Bij de hoogte van de prijsbijstelling in 2025 zij aangetekend dat de prijsbijstelling bij Voorjaarsnota 2025 met de helft is gekort vóórdat deze werd toegevoegd aan de departementale begrotingen. Deze korting is niet verwerkt in onderstaande tabel. Ook met deze korting is het positieve saldo van intensiveringen en extensiveringen van kabinet Jetten groter dan het negatieve saldo op de OCW-begroting van kabinet Schoof.

² Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2025–2026, nr. 149.

³ Coalitieakkoord «Aan de slag!», Budgettaire tabel.

⁴ Handelingen II, vergaderjaar 2025–2026, nr. 44.

⁵ Kamerstukken II 2024/25, 36 600 VIII, nr. 141

⁶ Kamerstukken II 2024/25, 36 600 VIII, nr. 147

	2027	2028	2029	2030	Structureel
Extensiveringen Schoof (bezuinigingen Hoofdlijnenakkoord na verwerking Bontebal c.s. en Eerdmans c.s.)	- 1.126.000	- 1.265.000	- 1.357.000	- 1.373.000	- 1.278.000
Intensiveringen Schoof (o.a. tegemoetkoming leenstelsel & schoolmaaltijden)	1.437.000	187.500	168.000	156.000	141.000
Extensiveringen Jetten (Subsidietaakstelling, efficiëncytaakstelling en taakstelling Slagvaardige overheid)	- 25.000	- 30.000	- 64.000	- 112.000	- 112.000
Intensiveringen Jetten (zie tabel bij vraag 1)	1.050.000	1.250.000	1.350.000	1.450.000	1.550.000

Bedragen x € 1.000

De totale hoogte van de OCW-begroting wordt ook bepaald door andere factoren. Zo zijn er jaarlijks mee- en tegenvallers, waaronder de jaarlijkse autonome raming van leerling- en studentenaantallen. Ook is er sprake van structurele krimp van de leerling- en studentenaantallen en wordt er soms ook binnen de OCW-begroting omgebogen ten behoeve van tegenvallers binnen de OCW-begroting of rijksbrede tegenvallers. Daarnaast wordt er in principe ook jaarlijks loon- en prijsbijstelling toegevoegd aan de OCW-begroting, deze was bij Voorjaarsnota 2025 structureel € 2,1 miljard. Voor de vergelijking van intensiveringen en bezuinigingen door twee kabinetten zijn deze factoren niet meegenomen in bovenstaande vergelijking tussen de kabinetten Schoof en Jetten.

Vraag 3

Gezien er te weinig geld gaat naar de begroting van OCW om alle bezuinigingen van het kabinet Schoof terug te draaien, kunt u puntsgewijs per bezuiniging aangeven of deze helemaal, gedeeltelijk of niet wordt teruggedraaid:

- Bezuiniging maatschappelijke diensttijd,
- HLA 23. Afschaffen brede brugklas en beperken S&O,
- HLA 24. Alternatieve invulling bijstelling sectorplannen hoger onderwijs en wetenschap,
- HLA 26. Terugdraaien groei apparaat Rijksoverheid,
- HLA 29. SPUK naar GF en PF met 10% budgetkorting,
- HLA 34. Gerichtte keuzes ontwikkelingssamenwerking,
- HLA 35. Verlaging non-ODA-middelen,
- HLA 40. Generieke taakstelling subsidies rijksbreed,
- HLA 41. Verminderen internationale studenten (via bestuurlijk akkoord),
- HLA 42. Hervorming Nederlandse Publieke Omroep NPO,
- HLA 43. Alternatieve invulling afschaffen OV-vergoeding buitenland studerende,
- HLA 69. Fonds Onderzoek Wetenschap,
- Verlaging rijksmediabijdrage landelijke publieke omroep,
- Inhouden loonbijstelling externe inhuur tranche 2025,
- Amendement Kent taakstelling externe inhuur,
- Rijksbrede halvering prijsbijstelling tranche 2025?

Antwoord 3

Zoals af te lezen is uit de tabel bij vraag 1 draait het kabinet een aantal bezuinigingen terug (zowel uit het Hoofdlijnenakkoord als de verwerking van de ingediende amendementen Bontebal c.s. en Eerdmans c.s.). Daarnaast is ervoor gekozen om ook nieuwe investeringen te doen. Over de invulling en verdeling wordt u geïnformeerd bij de beleidsbrief.

Vraag 4

Wanneer er bij de vorige vraag sprake is van gedeeltelijk of niet terugdraaien van de voorgenomen bezuiniging, kunt u motiveren waarom u hiervoor kiest?

Antwoord 4

Het wel of niet (geheel) terugdraaien van bezuinigingen en de keuze voor nieuwe investeringen, zoals weergegeven in de tabel bij vraag 1, zijn de uitkomst van keuzes tijdens de formatie. Uw Kamer wordt geïnformeerd over de specifiekere uitwerking van de investeringsenvelop met de beleidsbrief.

Vraag 5

Welk deel van de middelen in de envelop onderwijs is gereserveerd voor het verhogen van de uitwonende basisbeurs? Met welk bedrag gaat de uitwonende beurs per maand omhoog en per wanneer?

Antwoord 5

Zoals in de tabel bij vraag 1 te zien is wordt er structureel een bedrag van € 110 miljoen gereserveerd voor het verhogen van de uitwonendenbeurs. Momenteel wordt de precieze invulling nog uitgewerkt.

Vraag 6

Welk deel van de middelen in de envelop onderwijs is gereserveerd voor nieuwe beleidsposten op de OCW-begroting? Welke nieuwe beleidsposten zullen dit zijn?

Antwoord 6

De volgende posten uit de tabel bij vraag 1 bevatten (deels) nieuwe beleidsposten:

- Meer tijd voor schoolontwikkeling op teamniveau
- Verhogen basisbeurs uitwonenden
- Maximeren rente studiefinanciering op 2,5%
- Structureel maken van Fonds Onderzoek en Wetenschap
- Bevordering zij-instroom
- Beter en regelmatig inspectietoezicht
- Versterking van persveiligheid en-vrijheid

Vraag 7

Kunt u deze vragen met spoed maar in ieder geval binnen drie weken beantwoorden zodat de Kamer goed geïnformeerd het debat kan voeren?

Antwoord 7

Ja.